

PÄÄKIRJOITUS

PITKÄT JÄÄHYVÄISET

Kimmo Tuominen

Cersei Lannister: *"How long does the poison take?"***Qyburn:** *"Difficult to say. Hours, days, it depends on the subject's constitution."***Cersei Lannister:** *"But death is certain?"***Qyburn:** *"Oh yes, your grace. Quite certain."*

Arkhimedes on hyvässä peruskunnossa vaikka vuosikertoja on kertynyt jo 75. Ikäisekseen Arkhimedes on seurannut aikaansa hyvin: lehti ilmestyy täysin avoimesti sähköisenä journal.fi alustalla, kuten monet muut vastaavat julkaisut. Lehti siirtyi avoimeen sähköiseen julkaisuun vuoden 2021 aikana ja tällä hetkellä myös lehden aiemmat vuosikerrat pyritään saattamaan avoimesti saataville journal.fi-alustan kautta.

On ollut positiivista huomata, että kirjoittajia on toistaiseksi löytynyt riittävästi, ja lehteen riittää juttuja noin kahden tai kolmen numeron verran vuodessa. Artikkeleita on saatu fysiikan ja matematiikan aloilta suomen ja englannin kielellä. Osassa numeroita on pystytty tarjoamaan useita artikkeleita yhden isomman aiheen ympäriltä, kuten epidemiamallinnuksesta tai kvanttietokoneista. Kaikkiin numeroihin on lisäksi riittänyt vaihtelevaa sisältöä kirja-arvosteluista kolumneihin. Toivottavasti tarjontaa on myös tulevaisuudessa, sillä matematiikan ja luonnontieteiden kiinnostavuutta pitäisi pitää yllä ja kasvattaa kaikin keinoin.

Tässä numerossa esitellään Satunnaisuuden ja rakenteiden tutkimuksen huippuyksikköä, joka on yksi Suomen Akatemian vuosille 2022-2029 valitsemista huippuyksiköistä. Yksiköt on lyhyesti esitelty Arkhimedeksen numerossa 1/2022 ja muutamia lisäksi tarkemmin myöhemmissä numeroissa. Toivottavasti muistakin saadaan lukea Arkhimedeksen sivuilta jatkossa! Suomalaisen atomifysiikan historian tiimoilta Markus Ahlskog kirjoittaa tämän lehden sivuilla Jarl Wasastjernan fyysikon urasta. Kuten viimeaikaisissa Arkhimedeksen numeroissa, myös tässä lehdessä käsitellään yliopistopedagogiikkaa ja opetuksen kehittämistä — tällä kertaa ohjaajakoulutuksen kautta.

Kirjoittajien ja lehden tekijöiden motivaationa on tietenkin, että lehteä myös luetaan. Toivottavasti lukijat ovat löytäneet vain verkossa ilmestyvän lehden sivuille. Pientä huolta herättävät keskustelut, joissa valitellaan, että Arkhimedesta ei tule luettua, kun lehteä ei kanneta paperisena postilaatikkoon. Valittajat tuskin kaipaavat paperille kirjoitettuja kirjeitä tai tulosta päivittäin tieteellisten julkaisujen abstraktiuietteloita paperille tarkemmin tutkittaviksi. Ehkä he eivät olleet kovia lukemaan Arkhimedesta paperiltakaan.

Aloitin Arkhimedeksen päätoimittajana vuonna 2021 ja ensi vuoden jälkeen lienee aika vaihtaa vetovastuuta. Tavoite on, että Arkhimedes seilaa uusille ulapoille hyvässä peruskunnossa. Lukijakunnan pienentyminen voi kuitenkin olla myrkyä, jonka vaikutuksen saattaa nähdä nopeammin kuin lähtösatama katoaa horisonttiin.